

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědný dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćni ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njeđzelske łopjeno. ↵

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmulerjez inihczišczećni w Budnichinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž.

16. njeđzela po šwjatej Trojizny.

1. Kral. 17, 17—24.

Do žarowazeho doma šmy domjeđzeni, do doma wudowny, hđžež běšče profeta Eliáš wuczet pytał we hlódněj nusy. Macž a šyn běšchtaj šamaj blisko, hlódu wumrjecž, jako Eliáš pschindže a Anjesowe žohnowanje šobu pschinješe. Ale na dobo šo šbože do hlubokeje šrudoby wobroczi. Bóh dom a wudowu š czežkej šrudobu domapyta. Šejny jenicžki šyn wumrje. Ale tón Anjes š tymle šwojim domapytanjem nicžo nima, šhiba myšle mēra. Džěcžo morwe njewoštanje. Eliáš w mozy wěry teho Anjesa prošy a tón Anjes psches džiw cžini, šo šo duscha džěscža wróćzi. Krafny plód Božeho domapytanja wohladamy we wěryžym wušnacžu wudowny: „Nětk ja pošnatwam, šo šy ty Boži muž a Anjesowe šłowo we twójim rcže je wěrnosć.“

Bóh šwój lud domapyta

1. drje psches czežku šrudobu;
2. ale š prawemu wješelu.

1. Jako Eliáš do teho domu pschindže, hđžež běšče tež wulka nusa, jej wón trošchtowaze šlubjenje pschinješe, šo je tón Anjes šjewil, šo muša njebudže šjedžena a woliš w šaranje njebudže wotebjeracž, doniž desčezit njepschindže. Tehdom běšče radosč w domje. Š džiwanjem běšče wudowa na Anjesowe wodjenje šedžbowala. Kajte běchu to rjane hodžinki we wudowinej štwicžy, jako nutrna pošluchacžka š nohomaj profety šydasche. Tak džěšche

šbožownje dołhi cžaš a cžłowjek mohł šebi poššecž, šo by to tak měrnje dale šchło. A tola cžiščina wobroczi šo do wichora. Tak je hušto w cžłowškim žiwjenju, hđyž tón Anjes pschindže se šwojim wichorom domapytanja, kaž w Šarpacže. Šenicžki šyn ššhori a wumrje. Šuzy-šamajo šteji macž pschi ložu a praji: „Čžešhodla nješšmoj tehdom hromadže wumrjeloj? Šchto mje nětk trošchtuje w mojej šamotnosćzi? Wboha wudowa se šwojej šrudobu šama nješteji. Wokoło njeje šteji mróćžalka šwědkow, kiž š jenym rtom praja: Bóh šwój lud domapyta se šrudobu. Ty špominasch na cžakšy štarosćže, hđžež šo wšchitke twoje wotpošlodanja njeđopjelnicu a nusa š tebi šandže. Ty špominasch, luba wudowa, na hodžinu, hđžež tebi tón Anjes twojeho lubeho mandželštego wša a cžryjódku džěczi tebi wostaji, hđžež na šemi ležešche w šrudobje a štarosćžach. Ty, macž, špominasch na nješparne nozy, kotrež šy pschewyala pschi ložu šwojeho šhoreho džěscža a šo nadžijesche, šo Bóh twoje modlitwy wuššlyšchi a šo tebi džěcžo šdžerži, a tola běšche wšchitko podarmo, tón lubuščł wumrje. A š temu pschindu šnutšlowne tyšchnosćže. Šo šu czežke hodžiny, hđyž w šrudobje šwědomnje šwój hlóš pošbēhnje a praji: „Ty šebi to hinaš šaklužil nješšy!“ hđyž nje-móžesch mēra namakacž. Naš se šrudobu domapytacž, to je Anjesowny pučž a wotpošlad. Šdyž je rostlina wěry ššhadžala, pošcžele wón domapytanje, šo by šo šepje šatorjenila a š šchizom cže tebe pošnamjenicž ša šwojeho wucžobnika. Wón cže dobry škutł dokonjecž, ale bješ šrudoby žadny ššhesčizjan dokonjany njebudže. Ššama šłódk a jědž žódkł ššasny. Ale šchula cžetpjenja šyrbi nam šchula ša njebjesha bječ, šo pošnatwamy, šchto š prawemu

měrej službi. S čemnosće srudoby naš tón Anjes psches swoje domapytanje k pravemu wješelu wjedže.

2. Tón Anjes naš psches srudobu domapyta, ale my so njezměmy w srudobje podnóric, kaž by Bóh na sje myšlil. S tajtimi myšlemi so nad Bohom pschekřeschimy. „Bóh šwěrnny woštanje“, tež hdyž wón srani. Čim čezšča je srudoba, čim doměrnischo dyrbi jeho džěčo wusnacž: „Dha wščať ja woštanu štajnje pschi tebi!“ Wón wudowu w jejnej čezškej srudobje njewoštaji. Profeta k njej njepraji: „Njepłakaj, šylsy twojeho šyna žiweho čzinicz njemóža, mormy je mormy, šhubjeny je šhubjeny.“ Wón teho šyna wošnje, džěšče na lubju a položi jeho do jeho loža. Wón woła so k temu Anjesej, so by dušča šašo do teho džěšča pschisčla. Tón Anjes wušlyšča modlitwu a Eliáš da šyna jeho macžeri. Jeno mału šhwilku čhysšče jeho tón Anjes macžeri wšacž. Hdyž jeho nětko šašo dosta, běšče jejne wješele dwóžy tak wulke. My šaknje pšnawamy: Bóh k wješelu domapyta. Srudoba běšče mrócžalka, kiž nimo čehnische. Šklóncžto nětko čim rjenscho šwěcžesche: S pschikladom ša žiwjenje: Hdyž hiščeže ženje šhory byl nješy, njewajisč šebi wulke kublo našeho čłowškeho žiwjenja, kublo štrawosče, a džiwasch so, so šebi čłowškeho na narodnych dnjach štrawosč jako přeni a najlěpschi dar pscheja. Šswojeje štrawosče pať so čzi dwóžy šwješelujaj, kotrymž je tón Anjes k čezškej šhorosče wupomhať. Tak naš tón Anjes horje wjedže psches srudobu, kaž nam to šwědcenje wudowu wopokaje. Šejna wutroba je prawe wješele namakala, wješele w Bošy. Šej je wěšte: Těho Anjesa šłowo je wěrnosč. My mamy wščitžy šwój šchiž nošycž, někotremu je jara čezki — hdyž šebi pať tu wěstosč wěry šdžeržimy, so tón Anjes nam wšchón šchiž pščeze, so bychmy so wopokasali we wohenju a woptawali šłódkosč njebjeskeho trošča, hdyž wšchón šemški trošcht špadnje, potom džemy psche wšchu srudobu k wěcznemu wješelu.

Šamjeń.

Bože setkanje we wulkej wójuje.

W šchuli bolosčow.

(Potracžowanje.)

W šalu ša čezko-šhorých mějach nóznu štražu. Šedyn tyč šhorých běšče drubi křócž pola naš. Do hód bu pschinješeny se šmjeršnjemaj nohomaj, ša něotre njedžele móžesche šašo wrócžo k francze. Nětko pschinješechu jeho se šranjenjom lěweje ruki psches granatu. Šranjenje čezke njeběšče, tola šastupi ša něotre dny šprostnjenje čžeka psches ranu. Ša lubeho šhoreho husto wopytach a jeho na Šesufša pokasach. Bohužel próžowanja lěkarjom, jemu žiwjenje šdžeržecž, wuspěcha njemějachu. Namo w 3 hodž. wołasche mje. „Towascho, čžesč so so mnu modlicž?“ Š radosču to čzinich. Šo modlitwje wón praji: „Ša šym přiedy husto šhrěščit, šym tež Bože šłowo šatomdžil; móže tón Anjes Šesufš to wščitko woadčž?“ Ša jemu prajach, krej Šesom Šhryšta naš wučžisčzi wot wšchitkich hrěchow. „Potom je derje“, praji wón a ša šhwilu dale: „Šdyž běč ja we wulkim štrasche, hdyž granaty w mojej blisčosčzi roslětowachu abo hdyž k nabběhej džěšče, šym so pschego modliť, ale potom buch šašo liwki. W nowolětnej nozy, jako šo tak šamotny čžujach (pschi mojej přenjej šhorosčzi), pschindže ty a prajesche mi, so mje Šesufš lubuje. To je mje škluboko hnuť. Nětko ja wěm, so je mi Šesufš wščitko woadč.“ Šaschel jeho šatorhny, potom dale rěčesche: „Š ja dyrbyju płakacž, hdyž šebi na to myšlu. Wčžera wječžor dostach wobraš mojej

štaršcheju a mojeho maleho bratra. Moja macž — ta ša mije prošy, mój nan njecha ničžo wo tym wjedžecž. Wěrisč ty, so móže Šesufš tež jeho wumóž?“ Ša jemu prajach, so Šesufš tež šacharjej na šchižu hnadu špožči. Šměrom mój šhory na šwojim šakwěčtu ležesche, na dobo wón praji: „To je tak rjane, tak rjane!“ Ša moje praschenje, na čžo šebi myšli, wotmolwi wón: „To je tak rjenje, hdyž šebi na Šesufša myšlu.“ Šašo pschindže šaschel. Šdyž běšče so šměrowať, prošach jeho, so by šhwilu pošpať. „Potom proš ty tak dołho ša mije“, praji wón.

Ša drubi džěń, jako jeho wopytach, běšče jara pscheměnjeny. Šubje běščtej mōdrej. Wón praji: „Ša šebi myšlu, ta granata, kiž mje srani, běšče šajědojčžena (ta rana běšče žyle mała). Ša šebi myšlu, so budže Bóh hiščeže juntrócž njepšhecželam wocžzi wotewricž, so šwoje njeprawa pšnaja. Ša na nich šly nješym. Ššchetož we Wóčženaschu rěka: Woadaj nam našču winu, jako my woadawamy našchim winikam.“ Wón šapšesta, potom wocžzi šašo wocžini a praji k próžu jene šłowo po druhim: „Ša — ja šo teho nješaju — so šym so — jako wojeršči dobrowólnik — šamolwiť. — Wóčžny kraj — tón my wobšhowamy — tón nje-pshecželjo tola nješrydnu — tón woni nješrydnu!“ hiščeže juntrócž k wurasom praji. Potom powjedasche wo šwojej nadžiji na polěpschenje. Ša jemu prajach, so je tón Anjes Šesufš to mohť tež hinať wobšamknyčž, a praschach so jeho, hacž je woadča šwojich hrěchow tež žyle wěšty. Še špodžiwanjom wotmolwi wón: „Ty šy tola wčžera wječžor prajiť: Ša krej Šesom Šhryšta wučžisčzi naš wot wšchitkich hrěchow. To ja žyle wěšče wěrju. Tež moje hrěchi je mi tón Anjes Šesufš woadč.“

Šiščeže wjazy hodžinow jeho čžerpjenje trajesche, potom móžesche šańcž k šwojeho Anjesa wježetwěčzi.

(Š pščka wěry.)

(Šchichodnje dale.)

Našch čžezki čžas.

Nušy čžas
Čžisčezki naš;
Bóh tón Anjes
Šswět k prutom šchwifa,
Šo by žykej ššchrěť,
Šluwy k njeje šwěť.
Anježe Wóžo, ššto nam kaže šo? —
Še mni wołaj w tajkej nušy
Ač, duž njecžin šo nam žušy!
Šłomjo hnewa haš,
Ššchestaň šchwifacž naš.
Daj nam šašo měr,
Wóžnu wotecžerť!
Šwojoh' Ššyna dla
Wóščel k nušy wumóženje
Našchich próštwow wušlyšchenje,
Dha čže ša to šhwalimy
Š žykej' wutrobny.

F.

Čwój měr.

Ššy-li ty špróžny a wobčezěny,
Šdže namaka dušča šwój šwojatoť a měr?
Šeno pschi Šesufšu!
To, wutroba, wobštajnje wopomni a wěrť!
Dha šmješech we dušchi
Naššbóžnišchi měr.

F.

Michał

abo

Schtoż cźlowjeł hujje, to budže wón teź žnjecz.

Powjedańcźko ja młodych a starych

wot

R. Kulmana.

(Poftracžowanje.)

Schtwórtý staw.

Falšny swědk bjez štrajf njewostanje: a štož
khroble lže řeči, njebudže čeknyć.

Přisl. Sal. 19, 5.

Wšchitžy, kiž pschi tej pschibašy pschitomni běchu, mōžachu lohžy pōšnacž, so je wopacžna; pschetož Michał wšchōn dyrkotasche, a mōžesche lědom hłowcžka jeho pschibaši wuprajicž; bē bēly kaž kalfowana jezēna. Dužy dom mōžesche lědom hwojej nošy sa hōbu cžahacž. Psched jeho woczomaj hō wšcho cžornjesche, a na jeho wutrobje ležesche kaž czežki kamjen. Hdyž w kercžku ptacžk slecža, abo hō něšto jaschrōtowa, strōži hō wōn, so tšchepotasche. A jako bē domoj pschischoł, hōdnu hō a njerēcžesche žaneho hłowcžka, ale dyš a dyš hłuboko sdychny.

„Schto dha cži tola je, Michałko, so w tajkich hłubokich myšlach hēdžišč“, džesche macž t njemu.

„Ach, ja njewēm, kał mi je, ja njemōžu prajicž, kał czežko mi je; mi hō sda, so je hō wulke njesbože stało.“

„Ach, dži mi, to hō nanowe blady“, wotmolwi macž, „haj wšchaf haj, njesbože hō stało! Sowle, jēs, a lehń hō potom a pscheprij hwoju starosč!“ —

„Čžehodla dha njejšč“, džesche macž po maķej hmwili, „čžemu dha ty njejšč, mōj Michale?“ jako widžesche, so hō wōn t žanej jēdži nima.

„Mi hō njecha“, wotmolwi Michał, stanu a džēsche do kōža, ale žane spanje njechasche do woczow pschitcž. Hdyž w drēmanju bē, slecža saho nastrōžany se spanja, a pōt lijesche hō wot njeho; pschetož jeho ške hōwědomnje jemu žaneho mēra njewostajesche. Žako wōn pał tola wufny, widžesche wōn wo hnje cžornu stwu, t cžornym rubom wōdžete blido, Bōžu martru na nim stejo, a pōdla sašwēcženej hōwēcžy, a hlyšesche, kał jeho rēcžnik napominasche, wērnosč rēcžecž, a kał wōn jemu tu pschibašu prjōdł prajesche. Wōn widžesche dale, kał wōn hwoju prawizu t pschibašanju posbēhny, kał bēchu jemu na nej te tši porsty wotħnikē a wotpadnyke. Nastrōžany wotucži wōn w štyfnyh potu ležo. Na jene dabo pał wušlyšcha hwoju macž žakosčicž a pľakacž. Wona pschibēža t jeho komoržy wōłajo: „Michale — Michale — tōn nan! tōn nan!“ Michał stocži t kōža a bēžesche t nanej, kiž hō ležo se hmjercžu bēdžesche. Bōža rucžka bē jeho sajała. —

Manowa nahła hmjercž džēsche jemu tał blisko, so wōn dołhi cžaf jako hłudny wokoło hōdžesche. Macž mōžesche jemu waricž jēdž kajluž čžyšche, wōn wostaji wšcho stejo; nicžo jemu nješkōdžesche. Wōn tež t nišim nicžo njerēcžesche, a njeidžišche tež do kōrcžny. Sa wšchitko swonkowne bē wōn žyle mōrwy. Ale nutsčach w nim bē žiwjenje, kotrež jeho palešche, cžeriv, kotryž jeho točžesche a hrjebasche. Sswědomnje, kotrež bēsche hō wōžitwiko, jeho wobcžžowasche a cžwilowasche. Niž jeno jeho njeprawa pschibaša, ale tež nanowa hmjercž jemu jako jeho bjesbōžny skutł na hōwědomnju ležesche; a hdyž wōn wot Marje něšto sašlyšcha abo ju njenadžujžy sawuhlada, dha bē jemu, jako by jeho něšto t wōtrym nožom do wutrobny kōł. —

Dudžo maja hwoje waschnje, hūdžicž, a hūdža jedyn tał a druhi hinał, a maja sa to, so hō prawe mēstacžko wunamkali. Tał tež bē tudy; nicšto w žykej wšy storo njebē, kiž hwoju hubu teje wēžy dla njetorhasche, a Michała hacž nanajwšcho tamasche, hō wobcžžujjo, so tajki njeprawy pschibašat hjes sapľacžjenja wostanje! Hdyž jeho hōwět njeschtrajuje, dha dyrbjal Bōh jeho hrēcchi nad nim domaphtacž! Ale tōn tež, praja tucži krotžy widžazy, wjazy po prawdže njecžini, a hō šle dže pobožnemu a dobremu a dyrbi nahle se hōwēta, kaž Michałowy nan, kiž bē tola dobry a pēkny cźlowjeł; a tōn bjesbōžny wostawa žiwy. Sswět čžže Bōže wjecženje widžecž, po jeho škej woli dyrbi Bōh na mēsčže wōheń t njebješ na štych pōšľacž, dyrbi jich moricž, jich pľody na polach sľasčy, jim wšcho samōženje rubicž a jich do hūdoby a njesboža satorcžicž, tał so bychu cžile hūdnyžy mōhli na tajkich t porstom pōłajowacž a prajicž: hľajcže, tole hō cži bjesbōžni, tał jich Bōh kōsta! — Tajku smutskownu helu mēcž, t tej cžwili hō dyrbjecž wokoło nošycž, to žakostne kušanje škeho hōwědomnja njecž, šchtož tola wjele stow krotž hōršche je, hacž wšcho cžēlne njesbože hromadže, kotrež woni temu cźlowjelej popščeja, — to woni we hwojej hłuposčži sa žanu Bōžu schtraju nimaja, dokełž tudy wot Bōžeho kōstana nicžo njewidža. Tał mēnjachu storo wšchitžy, so je tōn pobožny a prawy nan dla hwojeho bjesbōžneho hōna tał nahle wumrjecž dyrbjal. Na macž nicšto njemhľesche, tu nicšto njeħudžesche a njetamasche, ta wostia psched hōwětom prawa, a Michał, po myšli tamnych ludži, njebē kōstany, hacžrunje w hēbi najhōršču bolosč, mjenujžy žakostne cžiščženje wotucženeho škeho hōwědomnja cžerpicž mējesche. A so njebudže hō macžeri po jejnej škōsčži dōńcž, šchto čžył to mēnicž? Ale hdy a kał, to dyrbi hō Bōžej prawdosčži a mudrosčži porucžicž.

Wot teho dnja, hōžēž Michał psched hūdōm bē wotpschibašat, so wōn nan teho džēsčža njeje, khorowasche Marja. Seje cžerwjenej licžžy woblēdnyschtej, jejne wješēke waschnje ju žyle wopušcžči, wona bē t wšchemu džēku njechžycžiwā, njejēdžesche mōhł rjež nicžo, pľakasche pał wobstajnje, rudžesche hō a sdychowasche po žylych nožach na hwojimaj kolenomaj. Lēkał hu wo radu praščany a dyrbjesche pomhacž, ale wōn bōršy pōšna, so tudy žana pomoz wjazy njeje. Wona hladažy hłabnjesche a šhnyšesche, srudoba a kacže žerjeschtej na jeje žiwjenju, hacž wona hō na hmjertne kōžo lehny. Dwaj dnjej do hmjercže napiša wona listčič a pschipōšła jōn Michalej. Listowe hłowa pał bēchu:

„Sa mēla cži wjele pišacž, ale nimam žaneje možy t temu.

To jenicžke cže jeno prošču: hjet hō po twojim a mojim džēsčžu horje, hdyž tu wjazy njebudu. Mēj hō derje! Bōh wodał tebi a mi!“ —

Sa dwaj dnjej po napišanju teho lista wumrje wona, a jako ju t rowu nješechu, bē jemu, jako by hō semja wotamkala a jeho pōžrjecž čžyła. Šeho hrēcch rosčesche psched nim a narosčže kaž wulka hora; ta lēhasche hō na njeho a woblehny jeho wutrobu, tał so hō štyfny pōt pocžesche. Strachoty a srudoby dla njewjēdžišche, hōže hēbi mēsto stwaricž. Macž čžyšche jeho po jeje waschnju troschtowacž a džesche: „Čži njeje trjeba, so hō rudžišč; nētk hō tola hinał nještanje; budž wješēly, so je mōrwa! Sej je derje a sa jejne džēcžo budže hō Bōh luby Knjes staracž. Pōlož hwoju žyłu starosč na stōnu a njemhľ wjazy na to! Sabudž wšchu srudobu a dži do kōrcžny! Hērščlez Frida je hižom dwōjžy po tebjē pōšľala. Njechasč tam dōńcž pohľadacž? Dži tam; kał so tam hwoju srudobu wostajišč. Tam budžesč hščesče wjazy towarščow namalacž. Mi hō sda, so budže w kōrcžnje dženša prawje duschnje. Michał stany, šhotowa hō a džēsche do kōrcžny A hľaj, palenz a towarščwo jeho rosprōšchi. — To hō jemu spodobasche a wōn hōdžesche nētk wšchēdnje do kōrcžny. —

